

Verbiest 懷仁之驛 koerier

België • Belgique

P.B./P.P. 2/111

3000 Leuven mail

driemaandelijks informatieblad • afgiftekantoor Leuven mail

Ferdinand Verbiest Instituut • Naamsestraat 63, b 4018 • B-3000 Leuven

Maart/April 2012 • Vol. XXV

SCHEUT en CHINA

Theofiel Verbist – 1862

Ferdinand Verbiest Stichting (Leuven) – 2012

Jeroom Heyndrickx CICM

inhoud

Editoriaal	p.02
Twee Vlaamse China Missionarissen	p.03
De visie van stichter Theofiel Verbist	p.04
Scheut in China	p.06
Het katholieke dorp Xiwanzi	p.08
Scheut koos voor de Mongolen	p.10
De Maagden	p.12
Zij bouwden een netwerk van scholen	p.14
Vorming van priesters	p.16
Religieuze kunst	p.18
Verdediging tegen roversbenden	p.20
Scheut en China. Dialoog en samenwerking	p.24
In memoriam Paul Defever cism	p.27
Kardinaal Tong: Maak van Hong Kong een brugkerk	p.28
150 jaar evangelisatie in Taiwan	p.29
15-daagse Chinareis	p.29
Gebedsdag met de Kerk van China	p.30
Forum Verbiest	p.31
Steunoproep	p.31
Logboek	p.32

Editoriaal

Bij gelegenheid van het 150-jarig jubileum van Scheut verschijnt Verbiest Koerier in een nieuw kleedje. De Verbiest Stichting wijdt twee speciaal geïllustreerde nummers van de Koerier aan het werk van Scheut in China: **"Scheut en China in 1862 en 2012: samenwerking en dialoog"**. Dit is ook de titel van een artikel verder in dit nummer dat de historische en actuele betekenis toelicht van die "samenwerking en dialoog". Zo wordt meteen ook de band duidelijk tussen de "Missionarissen van Scheut" en de "Ferdinand Verbiest Stichting – Leuven". Deze laatste werd door Scheut opgericht en zet vandaag de "samenwerking en dialoog" met China voort die de Stichter van Scheut, Pater Theofiel Verbist begon 150 jaar geleden. Waarom we de naam "Ferdinand Verbiest" kozen voor de Stichting, en niet "Theofiel Verbist", kan u lezen in het eerste artikel. Dit wijst erop dat er twee Chinamissionarissen geweest zijn in België met de naam Verbist en Verbiest.

De Scheutisten waren werkzaam in Noord China van 1865 tot 1955: negentig jaar. **Octaaf De Vreeze** (Tielt) werd in 1955 als "laatste Scheutist" uit China verbannen (terwijl nog **1 Chinese Scheutist, Joseph Ch'ang**, in China bleef en er overleden is in 1991). In 1982 nam de Verbiest Stichting de draad van samenwerking met China weer op. Vandaag, bijna zestig jaar nadat Scheutisten China verlieten, geraakt het verhaal van "Scheut in China" in de Lage Landen wat vergeten. We vonden het zinvol om aan de hand van foto's dit verhaal nog eens te vertellen want de **769 Scheutisten** die in China werkten hebben een boodschap voor de Kerk van onze tijd: **"Vergeet China niet! De Lage Landen hebben een speciale band met de Kerk in China!"**

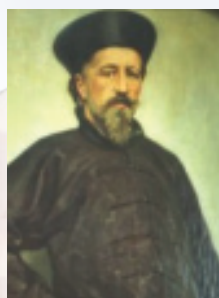
Het grootste deel van de teksten in dit nummer werden ontleend aan het boek van **Mgr. Carlo van Melckebeke cism** **"Service Social de l'Eglise en Mongolie"**. Andere teksten komen uit het archief van de Verbiest Stichting. Sommige gegevens werden ontleend aan: "Scheut getuigt in China", **Valère Rondelez cism**, "Nos Martyrs de Chine", **Mgr. Louis Morel cism**, "Han-Mongol Encounters", **Patrick Taveirne cism**. We danken KADOC voor het gebruik van een aantal foto's. Het grootste deel van de oude en recente foto's komen uit het archief van Verbiest Stichting. We danken collega's en medewerkers die hielpen bij het samenstellen, vertalen en verwerken van teksten en foto's: **Jean Chou, Pieter Ackerman, Jaak Vanbelle, François Dabin, Luc Van Den Wijngaert, Steven Lindemans**.

De inhoud van deze twee Koeriers over "Scheut en China" wordt ook gebundeld in een brochure die zal verschijnen in het Nederlands, Frans, Engels en Chinees.

Jeroom Heyndrickx cism

Leuven

Pasen, 8 april, 2012

Theofiel Verbist
C.I.C.M.
(1823-1868)

Ferdinand Verbiest
S.J.
(1623-1688)

Twée Vlaamse China Missionarissen Niet te verwarren!

Theofiel Verbist

Stichter van Scheut (= CICM)

Congregatio Immaculati Cordis Mariae
Congregatie van het Onbevlekt Hart van Maria
Missionarissen van Scheut
Geboren in **Antwerpen**, 12 juni 1823

Bekend als stichter van de missionarissen van Scheut

- Priester gewijd door Kardinaal Sterckx in 1847
- Nationaal directeur van het werk van de Heilige Kindsheid – 1860
- Stichting van de Congregatie van Scheut – 1862
- De Paus vraagt aan Scheut om in China het werk van de Franse Lazaristen in Mongolië over te nemen.
- Aankomst van Verbist en confraters in Xiwanzi (Binnen-Mongolië) – 1865
- Verbist sterft van tyfus in Laohugou (Tijger Vallei, Hebei Provincie) op 23 februari 1868
- In totaal waren 679 paters van Scheut werkzaam in Binnen-Mongolië (China)
- MISSIONARISSEN VAN SCHEUT
Ninoofsesteenweg, 548,
1070 Brussel

Ferdinand Verbiest

Jezuïet, astronoom, diplomaat in China

Geboren in **Pittem** (W.VL), 3 oktober 1623

Bekend om zijn wetenschappelijk werk

- Trad binnen bij de SJ in Mechelen in 1641
- Studeerde te Leuven in 1643
- Theologie aan de Gregoriana, Rome – 1652
- Bestemd voor China – 1655
- Aankomst in Macao – 1658
- Missionaris in Xi'an – 1659
- Door de keizer uitgenodigd naar de sterrenwacht in Beijing – 1660
- In gevangenis en huisarrest – 1664-65
- Ontwerpt de hemelglobe en vijf andere bronzen astronomische instrumenten voor de sterrenwacht – 1667
- Stelde de Chinese kalender samen tot en met 2020 – 1669
- Ontvangt mandarinaat, 3^e klas – 1674
- Ontwerpt een stoomwagentje voor Keizer Kangxi – 1678
- Vergezelt Keizer Kangxi naar Oost Mongolië – 1682 & 83
- Accident: Verbiest valt van zijn paard – 1687

- Dood en officiële begrafenis. Verbiest wordt door de Keizer geprezen als een toegewijde, harde werker en een verstandig man.
- **Theofiel Verbist** en de Scheutisten zijn vooral bekend in Binnen-Mongolië en Noord China waar ze zeer actief zijn geweest.
- De naam **Ferdinand Verbiest** is in China algemeen bekend en wordt in één adem vermeld met die van Matteo Ricci (Italië) en Adam Schall von Bell (Duitsland). China waardeerde hen zeer omdat ze wetenschap uit Europa meebrachten naar China.
- Theofiel Verbist kreeg bij zijn aankomst in China dezelfde Chinese naam als Ferdinand Verbiest, namelijk: Nan Huaijen – 南懷仁. Verwarrend dus: Verbist & Verbiest hebben in het Chinees dezelfde naam Nan Huaijen – 南懷仁 (“Hij die menselijkheid koestert”). Daarom besliste het Generaal Bestuur van CICM in 2002 om Theofiel Verbist in het Chinees “**Nan Huaiyi** – 南懷義 (“Hij die rechtvaardigheid koestert”) te noemen. Dit op voorstel van de CICM SM Provincie en gebaseerd om een Chinese naam-stempel die men vond in het persoonlijk archief van Theofiel Verbist.

Verbiest Stichting – Leuven werd genoemd naar Ferdinand Verbiest om zo aan te sluiten bij de tijd van Ricci-Schall-Verbiest, die in China als “de goede tijd” wordt aanzien.

DE VISIE van STICHTER THEOFIEL VERBIST

blijft Scheut en de F. Verbiest Stichting vandaag nog inspireren om met China samen te werken in dialoog

Theofiel Verbist werd geboren in Antwerpen in 1823 in het gezin met zeven kinderen van bankier Guillaume Verbist. Hij werd priester gewijd in Mechelen in 1847, en was nationaal directeur van het Werk van de Heilige Kindsheid in België.

Toen in 1860 (het verdrag van Beijing) missionarissen opnieuw China binnen mochten, stichtte hij de Congregatie van het Onbevlekt Hart van Maria, CICM, speciaal bedoeld voor missie in China. Men noemt hen de "Missionarissen van Scheut", of "Scheutisten", (gevestigd in Scheut [Anderlecht], Ninoofsesteenweg 548, 1070 Brussel). (foto 1, 2, 3)

Zij werden door de Paus gezonden om het missiewerk van de Franse Lazaristen in heel de Provincie Binnen-Mongolië (China) over te nemen. Verbist wou zich vestigen bij de mensen voorbij de Grote Muur. Op 25 augustus 1865 vertrok de eerste groep vanuit Scheut naar China. Theofiel Verbist (4) (Antw.) kwam toe in Xiwanzi (5) (Binnen-Mongolië – China) op 6 december 1865 samen met Aloïs Van Segvelt (6) (Rumst), Ferdinand Hamer (7) (Nijmegen, NL.), François Vranckx (8) (Antw.) en de leek Paul Spingard (9) (Ottenburg).

Onmiddellijk waren zij met veel problemen geconfronteerd: studie van de taal, tekort aan personeel, zware financiële problemen. Voor een veertiger als Aloïs Van Segvelt, gewoon aan een betrekkelijk comfort in Europa, was de aanpassing aan het leven in Binnen-Mongolië echter een zware opdracht: **mense-lijk, fysisch, psychologisch**. Uit de correspondentie van Verbist blijkt hoe gelukkig hij was zijn levensdoel als missionaris te hebben bereikt.

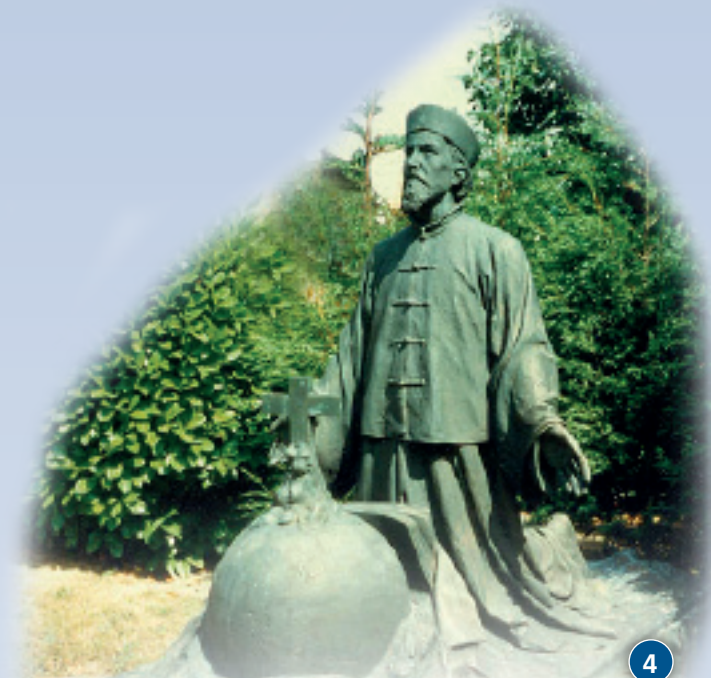
De Chinamissie van Theofiel Verbist was echter van korte duur. Toen hij voor de eerste keer een lange missietocht ondernam, werd hij onderweg ziek met tyfus en overleed in de **Tijger Vallei** (Laohugou – N.O China) op **28 februari 1868**. (10, 11)

In 1931 werd het stoffelijk overschot van Pater Theofiel Verbist overgebracht naar België. Na een **plechtig onthaal in Antwerpen** werd het in een Chinese kist ondergebracht in de crypte van de kapel in het huis van Scheut, waar het nu nog berust. (12)

Het **getuigenis van Verbist** echter leeft voort. In 2008 organiseerde de Verbiest Stichting – Leuven een bezoek van **Kardinaal G. Danneels** en enkele **Belgische bisschoppen** aan **Laohugou** (Tijger Vallei) (13) waar zij, samen met **Provinciaal Willy Oost** (Lichtervelde) en **Jeroom Heyndrickx** (Haasdonk) bloemen neerlegden bij het standbeeld van Theofiel Verbist. Dit bevestigde de blijvende vriendschapsband van de Kerk in de Lage Landen met de Kerk in China. Zij herdachten er ook **Jozef Segers** (Sint Niklaas), die in dezelfde **Tijger Vallei** in 1900 door de Boksers levend begraven werd.

De korte Chinamissie van Theofiel Verbist was het begin van het 90-jaar lange, merkwaardige verhaal van “Scheut in China”. Dat verhaal gaat nog door.

De visie van Verbist blijft Scheut en de F. Verbiest Stichting vandaag nog inspireren om met de Kerk in China samen te werken in wederzijds vertrouwen en vriendschap
In 2012 gaan vrienden van Scheut uit België, Taiwan en Singapore naar de Tijger Vallei op bedevaart.

SCHEUT in CHINA

Bij de mensen voorbij de Grote Muur

Een verhaal dat in de Lage Landen te weinig bekend is

Tussen 1865 tot 1955 waren **679 Scheutisten** werkzaam in China. Ze leefden er verspreid over heel het Noorden van China: **Manchoerije** (N-O China) - **Binnen-Mongolië** - **Gansu-Xinjiang** (N-W China) over een afstand van meer dan **3000 km**. Zij reisden **te paard, met paardenkar, op een muilezel of kameel**. Omwille van de koloniale politiek van Engeland en Frankrijk werden ook de missionarissen als **imperialisten** beschouwd. Dat belette de Scheutisten niet om in het weinig ontwikkelde Noorden van China "**bij de mensen voorbij de Grote Muur**" te gaan wonen: **boeren, Mongoolse nomaden**. Samen met hen trachtten zij het bestaan van de bevolking te verbeteren door:

Landbouwontwikkeling

Samen met hen maakten zij gebruik van het water van de Gele Stroom om een **irrigatiesysteem** te ontwikkelen dat tienduizenden hectaren grond vruchtbaar maakte.

Bevordering van het onderwijs

Zij richtten **honderden scholen** op: lagere, middelbare, ook een normaalschool voor jongens en een voor meisjes, een school voor verplegers en verpleegsters.

Ziekenzorg, bestrijding van epidemieën

In de dorpen werden klinieken geopend waar de zieken een eerste verzorging konden krijgen. Het regionale **hospitaal van Suiyuan** was het enige hospitaal in Binnen-Mongolië dat gespecialiseerde verzorging verstrekke aan zieken uit heel de provincie.

Wetenschappelijk onderzoek

Door zelfstudie werden veel Scheutisten experts in de **Chine- se en Mongoolse talen**, in Chinese filosofie en letteren, kunst, architectuur en muziek, godsdiensten, aardrijkskunde, antropologie en etnologie.

Oprichting van christengemeenschappen

Samen met al deze activiteiten ontstonden langzaam **lokale kerkgemeenschappen**. Het aantal Christenen groeide van **6000** (in 1865) tot **230.000** (in 1950) verspreid in Christelijke dorpen over heel Noord China. Chinese priesters werden gevormd in Groot Seminaries. Bisdommen werden toevertrouwd aan eigen **Chinese bisschoppen en priesters**.

250 Scheutisten zijn overleden en begraven in China. 88 van hen stierven aan vlektyfus.

Veel graven werden verwoest tijdens de Culturele Revolutie. De graven die er nog zijn worden door de Christenen onderhouden.

Er blijft een familieband tussen Scheut en de Kerk in Noord China
Samenwerking in projecten op gebied van pastoraal en sociaal welzijn duurt voort via de Verbiest Stichting – Leuven

Mgr. Evarist Zhang

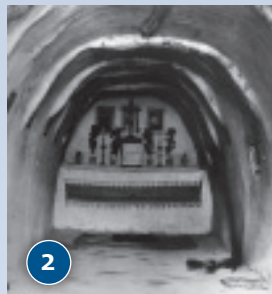

Verbiest Academie – Beijing

1

Het katholieke dorp Xiwanzi

2

De moeder-missie van Scheut in China

Het dorp bestaat nu al 300 jaar

Het werd totaal vernield in 1946

Vandaag herbouwen Christenen moedig hun kathedraal

3

Al in 1700 doopte de Franse Jezuïet Parrenin de eerste Christen in Xiwanzi. In de 19de eeuw, onder de Franse Lazaristen, werd Xiwanzi een Katholiek dorp. In 1835 kreeg het zijn eigen kerk. Dagelijks zongen Christenen er 200-jaar oude Chinese hymnen. Tijdens vervolgingen kwamen Christenen uit Beijing in Xiwanzi onderdak zoeken. E.H. Mattieu Xue (Lazarist) vluchtte er heen met zijn seminaristen vanuit Beijing en opende er een seminarie in een grotwoning. (1, 2)

Op 6 december 1865 arriveerden de eerste Scheutisten in Xiwanzi. Zij bouwden er weeshuizen, een middelbare en een lagere school voor jongens en een voor meisjes, een kliniek en een seminarie. Xiwanzi werd de hoofdplaats van een bisdom met 33 missieposten en 143 bijposten, een normaalschool en een middelbare school en 109 lagere scholen. De ICM Zusters (de Jacht) en Franciscanessen van Maria (FMM) vormden Chinese religieuzen (3). Mgr. Leo De Smedt (St. Niklaas O.VL) (4) bouwde er in 1926 een kathedraal en in 1951 wijdde hij Mgr. Melchior Zhang (5, 6) als zijn opvolger. Mgr. Hao (97 jaar), is de huidige bisschop. (7)

5

6

7

In november 1951 stierf Mgr. De Smedt in de gevangenis. Xiwanzi werd meermaals door rovers geplunderd. Tijdens de grote omwenteling in 1946 werd het vernield. De mooie kathedraal werd afgebrand. Er vielen honderden doden. Mgr. Melchior Zhang bleef 36 jaar lang gevangen. (8, 9, 10) De kerkgemeenschap van Xiwanzi overleefde moedig de Culturele Revolutie 1965-75; maar, zoals elders in China, geraakten ook in Xiwanzi de Christenen intern verdeeld tussen een “niet-officiële” en “officiële” Katholieke gemeenschap. Beiden bleven echter trouw aan Rome.

Vandaag, 2012, bouwen de Christenen van Xiwanzi zelf een nieuwe kathedraal op dezelfde plaats waar de oude stond, even mooi en wellicht nog groter dan de oude! Beide kerkgemeenschappen willen een ware Chinese Katholieke Kerk uitbouwen: Waarlijk Chinees en ook één met Rome! Dit willen zij bereiken door dialoog. (11, 12, 13)

De Verbiest Stichting ijvert met hen mee.

Tijdens de Chinareis van de Stichting in september 2012 hopen we toestemming te verkrijgen van de autoriteiten om in Xiwanzi op het kerkhof bij de graven van Scheutisten te gaan bidden en ook te zien hoever de Christenen staan met de heropbouw van hun kathedraal.

Scheut koos voor de Mongolen en stichtte BORO BALGHASU

De eerste Mongoolse Christenheid ooit

De Mongolen waren (en zijn) een minderheid in China. Al in de 13^e eeuw verkondigden Franciscaanse missionarissen het geloof bij de Mongolen. De Franciscaan **Willem Van Rubrouck** (Rubrouck, in Frans Vlaanderen) (1), gezonden door de Paus, reisde in 1254 tot bij de Mongoolse Khan. Nadien waren ook de Jezuïeten en Lazaristen werkzaam bij de Mongolen. Nooit was er echter een Mongoolse Christen gemeenschap ontstaan. In 1874 trokken de Scheutisten **Remi Verlinden** (Heffen Antw.) en **Alfons De Vos** (Mesen W.VL) met een karavaan tot **bij de Mongolen in Ordos** (in de bocht van de Gele Stroom), leerden Mongools en stichtten **Boro Balghasu**. Het werd de **1ste Mongoolse Christen gemeenschap ooit**. (2, 3) Mongoolse nomaden hoedden er hun schapen en paarden in de steppen van Ordos. (Het gaat hier over “Binnen-Mongolië”, in Noord China. In 1992 begon Scheut een nieuwe missie in Ulaanbaatar, hoofdstad van de Republiek Mongolië, ten Noorden van China).

Deze **Ordos Missie** is nadien uitgebouwd door **Mgr. Alfons Bermyn** (Sint Pauwels, O.VL) (4) tot een center waar Christen Mongoolse nomaden samen hun geloof vierden. Ten koste van veel inspanningen werd in die Mongoolse steppen **een eigen kliniek** opgericht. Daar konden de Mongolen hun zieken laten verzorgen. Er kwam ook **een school** waar Mongoolse jongens en meisjes onderwijs kregen over eigen taal en cultuur; de enige school waar in die tijd in het Mongools werd onderwezen.

1

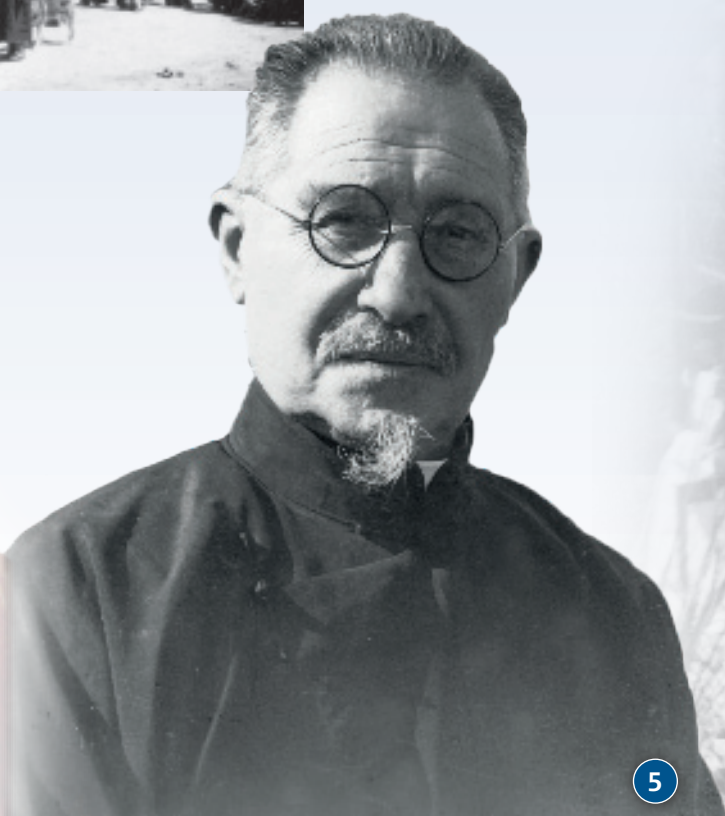
2

3

4

5

In 1935 reisde **Mgr. Gaspar Schotte** (Merkem W.VL.) vanuit Ordos naar het verre Beijing om er zware drukpersen te kopen. Hij vervoerde deze per trein, per boot over de Gele Stroom en met de ossenkar over zandwegen doorheen de woestijn, tot in Poro Balghasu. Dat duurde weken. Mgr. Gaspar Schotte installeerde er persoonlijk een **Mongoolse drukkerij**, de enige in heel de streek. Met deze drukpers drukten **Jos Van Hecken** (Aartselaar) en **Remi Van Hyfte** (Watervliet O.VL.) de Mongoolse schoolboekjes die ze samen met Mongoolse leraars opstelden voor het onderwijs aan de Mongoolse kinderen.

Scheutisten werden wereldberoemd om hun **studies over de Mongoolse taal en cultuur**: **Antoon Mostaert** (Brugge) (5), **Albert Desmedt** (Kortrijk), **Florent Claeys** (Izegem W.VL.), **Jan Theo Braam** (Beek, NL), **Louis Schram** (Brugge), **Henry Serruys** (Heule W.VL), **Joseph Kler** (Hachy). Hun publicaties worden in academische middens wereldwijd hoog aangeschreven.

Tijdens de beroemde **Grote Mars** en de jaren daarna (1935-45) werd **Poro Balghasu** **meermaals geplunderd en uitgebrand** door het leger. Kliniek, school en drukkerij werden, samen met waardevolle manuscripten van Mgr. Bermijn en andere Scheutisten over taal en cultuur van Ordos totaal vernield ...

Op 25 juli 1937 werd de eerste Mongoolse priester uit Ordos gewijd: **E.H. Mongkedjirghal** (Ma Yuan Mu) (6). Na E.H. Peter Feng, Lazarist, werd hij de 2de Mongoolse priester in de geschiedenis. Zijn broer, **E.H. Joseph Ma Zhongmu** (7), werd in 1947 gewijd en is thans de (onofficiële) bisschop van de Mongolen in China. (8) In de familie Ma waren er 2 priesters en 2 religieuzen. In 2004 werd **E.H. Baerzhi** (9) door Mgr. Ma gewijd, de 4de Mongoolse priester. Tijdens zijn bezoek aan Beijing in 2005 ontmoette Kardinaal Danneels één van de **zes Mongoolse seminaristen** die zich thans voorbereiden op het priesterschap (10). De kleine Christen-Mongoolse gemeenschap in China groeit.

In 2006 werd het stoffelijk overschot van Scheutist **P. Frederik Roggeman** (Wichelen O.VL.) in Poro Balghasu opgegraven en (wegens geplande verbouwingswerken) door Mgr. Joseph Ma plechtig herbegraven op een nieuw kerkhof.

Ook de Mongoolse Katholieken in China herbouwen vandaag hun kerk.

Zij eren hun missionarissen.

Scheut blijft trouw aan de Mongolen.

De Verbiest Stichting eert in Leuven de Mongoolse traditie van Scheut.

«De godgewijde Maagden»

Een 300-jaar-oude instelling.

Een merkwaardige bijdrage tot promotie van de vrouw in China

Het instituut genaamd «De Maagden» dateert van het begin van het missionair apostolaat in China, 3 eeuwen geleden. Er waren destijds maagden met ingebonden kleine voetjes. (1) «De Maagden» stonden in dienst van de kerkgemeenschap. Zij hernieuwden elk jaar hun belofte van maagdelijkheid en werkten als catechisten, opvoedsters, verpleegsters, leraressen en sociaal assistenten. Dit gebeurde in een tijd toen vrouwen in China geen enkele publieke functie vervulden. Hun activiteiten waren beperkt tot de familiale sfeer van de Kerk. Dat de «Maagden» zo'n taken op zich mochten nemen, was een mooie en gedurfde innovatie.

Zorg voor weeskinderen

«De Maagden» leverden een opmerkelijke bijdrage aan het Apostolaat van de Missionarissen van Scheut in China. Door hongersnood, overvallen, armoede etc... werden veel ouders in het Noorden van China gedwongen hun pasgeboren kindjes – vooral meisjes – in de steek te laten. De Kerk nam het op zich om voor die kindjes te zorgen. Daaruit ontstond «het Werk van de Heilige Kindsheid», een net van weeshuizen die vooral bestuurd werden door “De Maagden” of door religieuzen.

De meisjes die opgevoed werden in de weeshuizen van Binnen-Mongolië, konden genieten van een **drievoudig voordeel**, dat zelfs de meisjes opgroeïend in hun familie, moesten missen: een **literair onderricht**, een **normale lichaamsontwikkeling**, geen ingebonden voetjes en **vrije persoonlijke keuze van een echtgenoot**, of een **roeping als “Maagd”** in dienst van de Kerk.

In 1940 werden er 4.597 weeskinderen verzorgd in weeshuizen van de Scheutisten.

De Verbiest stichting steunt vandaag nog Zusters in China die zorgen voor mensen met een beperking. (2)

Een netwerk van scholen

Open voor iedereen

In de 19de eeuw was een groot deel van de bevolking in Noord China nog ongeletterd. Het gebeurde dat enkele families samen zelf een leraar uitnodigden om hun zonen – niet de meisjes – te leren lezen en schrijven. Vanaf 1866 begonnen de missionarissen een net van scholen uit te bouwen die voor iedereen toegankelijk waren, **ook voor meisjes, wat in die tijd baanbrekend was**. Dat was geen eenvoudige opdracht: de schooltjes bouwen en inrichten, onderwijzers aantrekken, en **ouders overtuigen om hun kinderen, en dan vooral de meisjes, naar school te laten gaan**. ... Sommige missionarissen maakten daar hun hoofdwerk van, met steun van hun weldoeners.

Tussen 1866, het jaar na hun aankomst in Noord China, en 1888, had Scheut al **een veertigtal schooltjes** opgericht. Dat waren in die tijd **de enige openbare scholen in heel de streek**. Dit was de eerste fase in het plan van de Scheutisten naar een beter onderwijssysteem voor de bevolking in Noord China.

Ouders raakten er stilaan aan gewend dat hun kinderen naar school gingen. De studieduur werd verlengd, en ook het **lessenprogramma** werd uitgebreid. De basis voor het onderwijs bestond uit de **klassieke Chinese literatuur**, aangevuld met aandacht voor **wetenschappen en wiskunde**. Didactisch materiaal werd aangekocht in Shanghai of Europa. De meisjes- en jongensscholen hadden ook een internaat. Zo werd in 1888 **een compleet onderwijssysteem** uitgebouwd, en van dan af, vooral na de Bokseropstand (1900), kende het een snelle ontwikkeling.

In 1935 telde Noord-China **1000 Katholieke scholen** met in **totaal 25.390 leerlingen** (waarvan 13.925 jongens en 11.465 meisjes). Het onderwijzend personeel bestond uit **610 priesters, broeders en religieuzen, 1232 lekenonderwijzers** (613 mannen, 619 vrouwen) en 800 vrijwillige schoolmeesters. De Katholieke Normalschool van Nanhaoqian (Bisdom Xiwanzi), waar **P. Joseph Rutten** (Clermon s/Berwinne) directeur was, deed pionierswerk in de opleiding van onderwijzers en onderwijzeressen. (1)

Soms werden de schooltjes, door de onveilige situatie waarin het land terecht kwam, gesloten en verlaten. Wanneer men ze later terug in gebruik wilde nemen, vond men ze vaak **geplunderd en verwoest door roversbenden of soldaten**. **Geduldig, koppig en onvermoeibaar**, zetten de missionarissen hun onderwijstaak verder, zowel in de berooide dorpsschooltjes, als in colleges van grotere, oude Christelijke nederzettingen.

Toen Mao Zedong aan de macht kwam in 1949 werden alle Katholieke scholen in heel China door de Staat overgenomen. Veel van die scholen – ook in de bisdommen van Scheut – werden **modelscholen in eigen streek**.

In het huidige China mag de Kerk geen scholen openen. **Wel draagt de Kerk vandaag bij tot het Bijzonder Onderwijs en het kleuteronderwijs**. De **Verbiest Stichting** antwoordt positief op hun aanvragen tot steun, bv. de school in Xiamiaoelgou, gebouwd in 1999. (2)

Vorming van priesters

Uitbouw van een lokale Kerk, autonoom en één met Rome

Vorming van Chinese priesters was een prioriteit met als doel het oprichten van een lokale Chinese Kerk met **eigen bestuur, eigen evangelisatiewerken en zelf-bedruipend**. Daarmee werd al begonnen door de Lazaristen, vóór dat de Scheutisten in China aankwamen.

De Chinese Lazarist Xue Matthieu vluchtte (1) in 1829 weg uit Beijing tijdens de vervolging en ging met zijn seminaristen **verblijven in grotwoningen** van het Katholieke dorp Xiwanzi. Vanaf hun aankomst in China openden Scheutisten Klein Seminaries in verschillende Christene dorpen verspreid over heel Noord China: **Sanshenggong** en **San Bian**, (Z-W Mongolië), **Xiwanzi** en **Rosary Village** (Meiguiyingzi – Centraal Mongolië), **Pijnboom Missie** (Songshuzuizi – O. Mongolië), **Chifeng** (N-O Mongolië), **Tianshui** en **Xixiang** (Gansu)

In 1923 werd besloten een **Regionaal Groot Seminarie voor 120 seminaristen** te bouwen in het meer centraal gelegen **Da-tong** (Shanxi). Tussen 1925 en 1943 werden daar 140 priesters gevormd. In 1936 volgde de bouw van een Philosophicum, een Groot Seminarie voor de eerste twee jaren, in Suiyuan. In 1935 waren reeds **155 diocesane priesters** (Chinese priesters van het bisdom) werkzaam in de bisdommen van Noord China.

In de loop der jaren werd het bestuur van de bisdommen overgedragen aan lokale **Chinese bisschoppen** (2). Toen de Scheutisten in 1950 werden verbannen uit China namen 257 Chinese priesters in Noord China hun werk over.

In 1957 stichtte de Communistische regering de “Patriottische Vereniging” met als doel een “3-zelf-Kerk” op te richten, een “autonome Kerk” (daar werkten missionarissen ook reeds aan!) maar nu begrepen als “onafhankelijke Kerk los van Rome”. Vanaf 1958 werden door de regering “officiële” (“patriottische”) bisschoppen benoemd en gewijd zonder benoeming door de paus. Dat werd het begin van de verdeeldheid binnen de Kerk in heel China, ook in het Noorden. Die verdeeldheid is tot op vandaag nog de voornaamste bezorgdheid van de Kerk binnen en buiten China. In Binnen-Mongolië was Mgr. Franciscus Wang Xueming, opvolger van Mgr. Louis Morel (Houthem WVL) een sterke voorstander van die Patriottische Vereniging.

In 1985, na de dood van Mao, stelde China zich opnieuw open voor de buitenwereld. De Verbiest Stichting-Leuven aarzelde niet om als eerste in de Universele Kerk de leiders van die Patriottische Vereniging uit te nodigen voor een vrijmoedige dialoog, zoekend naar een oplossing voor die crisis. Mgr. Michael Fu Tieshan (Beijing), Mgr. Franciscus Wang Xueming (Binnen-Mongolië) en Mr. Anthony Liu Bainian (Beijing) van de Patriottische Vereniging kwamen met een delegatie naar België en werden ontvangen door Kardinaal G. Danneels en Rector R. Dillemans. (3)

In 1990 ging P. Michel Decraene (Mouscron), Generaal overste van Scheut, met een delegatie Scheutisten naar N. China en Shanghai. (4, 5)

Kardinaal Danneels ging op bezoek naar China in 2005 en 2008. De Verbiest Stichting zet die dialoog vandaag nog steeds voort, zowel met de Kerk in China als met de burgerlijke overheid. (6)

7

Religieuze kunst

De missionarissen in Mongolië waren ook geboeid door de Schone Kunsten, zeker als ze die bij hun apostolische opdracht konden betrekken.

Aartsbisshop Celso Costantini (1), de eerste Apostolische Delegraat, was bekend als pionier van de aanpassing van de religieuze kunst aan de Chinese cultuur. Door hem aangemoedigd, namen Chinese kunstenaars als **Lucas Chen**, **Lu Hongyan** en anderen het initiatief tot het schilderen van religieuze prenten in Chinese stijl. Ook Scheutisten deden daar aan mee. Maar sommige missionarissen, ook bij de Scheutisten, en ook Chinese Christenen, vonden dan weer dat de gotische of romaanse stijl wel pasten voor een kerk en dat de Chinese paleis-stijl minder voor kerken geschikt was.

Architectuur

Als fervente kerkbouwers volgden de priesters, min of meer met succes, de trend van die tijd: een combinatie van gotische en romaanse stijl, althans voor de belangrijkste kerken. De meeste kerken en kapellen waren wat grotere gewone Chinese huizen, die versierd werden.

De beste kerkbouwer was **Alfons De Moerloose** (Gentbrugge) die van 1885 tot 1928, van het begin tot het einde van zijn missionaire loopbaan, tientallen kerken heeft gebouwd in Mongolië en het Noorden van China; de kathedralen van Xuanhua (Hebei), van Yangping en van Zhengding (Hebei), de kapel van de Trappisten van Yangjiaping (Hebei) (2), de basiliek van het bedevaartsoord in Sheshan (Shanghai), en de kathedraal van Fuzhou (Fujian). Hij was een gediplomeerd architect van het St. Lucas instituut in Gent en bleef in al zijn plannen trouw aan wat hij daar geleerd had.

Er waren ook nog andere missionarissen die blijk gaven van een echt bouw talent: **Leo Daelman** (Hofstade) en **Armand Cools** (Gent) in Jehol; **Mgr. Léon De Smedt** (St. Niklaas) in Xiwanzi; **Florent Lauwers** (Antw.), in de regio van Houtao.

In 1875 bouwde **Jean Baptiste Steenackers** (Kasterlee) in Xiaojiaoban de mooie en grote kerk van het Heilig Hart, in Chinese paleis-stijl met een klokkentoren en driedubbel Chinees dak, door velen beschouwd als hét architecturale pronkstuk van de Katholieke Missie in Mongolië. (3)

Schilderkunst

• **Leo Van Dijk** (Antw.) was in 1920 de eerste om een reeks van 32 catechetische afbeeldingen, geïnspireerd door de Chinese stijl, te ontwerpen: scènes uit het dagelijks leven van de Chinese Christenen in het Noorden, met tekst uit de Catechismus. Zowel de grote catechetische platen als de illustraties in de handboeken voor catechese werden in kleuren gedrukt. Beiden, zeer verspreid, werden in veel bisdommen van China gebruikt voor het catechetisch onderricht. (4)

6

5

4

3

- **Edmond Van Genechten** (Geel) begon, rond de jaren 1935, met typische Chinese schilderkunst, en maakte een serie religieuze en profane schilderijen. Zes maanden lang verbleef hij in een Boeddhistische tempel in de Xishan (Westerbergen), buiten Beijing, om daar door het kopiëren van de oude muurschilderijen zich te bekwamen in de Chinese schilderkunst. Mon Van Genechten was in Noord China vooral bekend om zijn muurschilderingen in de kapel van het Groot Seminarie in Datong, in de kerk van Wuhao en nog andere kerken in het bisdom Xiwanzi. Mgr. Celso Costantini waardeerde de kunst van Mon Van Genechten ten zeerste. (5, 6, 7)
- **Maurits Vanoverwalle** (Sas-van-Gent) Van hem is vooral bekend: een Chinees schilderij van Johannes de Doper.

Chinees Muziek

In alle Christelijke gemeenschappen in Mongolië, zoals overal in China, werden elke dag traditionele Christelijke Chinese liederen gezongen, waarvan de eerste bundel **drie eeuwen geleden** verscheen.

Te **Sanshenggong** (Ningxia) en ook op andere plaatsen, bestond een **orkest** dat op grote feestdagen de liturgie opluisde met Chinese violen (met twee of drie snaren), luiten, horizontale fluiten « ti », sithars, « sheng » een soort panfluit, cymbalen, gongs en castagnetten. Onderricht in westerse muziek, piano, viool, koperen blaasinstrumenten, werd bijna niet gegeven. Het bleef vaak beperkt tot de seminaries.

Jozef Van Oost (Kortrijk) is de auteur van enkele werken over Chinese en Mongoolse muziek. Hij publiceerde: *Populaire Chinese gezangen in Zuidelijk Ordos* (1912) - *Muziek bij de Urdus Mongolen* (1915), en een studie over populaire Mongoolse liederen, in zijn boek « *In het Land van Ordos* » (1932).

Florent Claeys (Izegem) verzamelde Mongoolse volksliederen. Ze werden in 1908 gepubliceerd door Jozef Van Oost.

Annalen van de Missie van Scheut

Het eerste nummer van de *Annalen van de Missie van Scheut* verscheen op 1 februari 1889, met als titel « *Revue Illustrée des Missions en Chine et au Congo, placée sous les auspices de Leurs Grandeurs les Évêques de Belgique* ». De annalen publiceerden verhalen van de missionarissen, over hun verwezenlijkingen en hun dromen tijdens een hard, maar vruchtbaar apostolaat.

Naast een heel aantal educatieve anekdotes, wordt ook de geschiedenis van het land beschreven. Hier en daar gaven ze ook originele en vaak verbazingwekkende informatie, gaande van beschouwingen over “*De polype fluweelboom in Jehol*”, tot een verhandeling over “*Het cijfer vijf in China*”, een “*Beschrijving van het Ordosplateau*”, en “*Een uiteenzetting over accupunctuur*”.

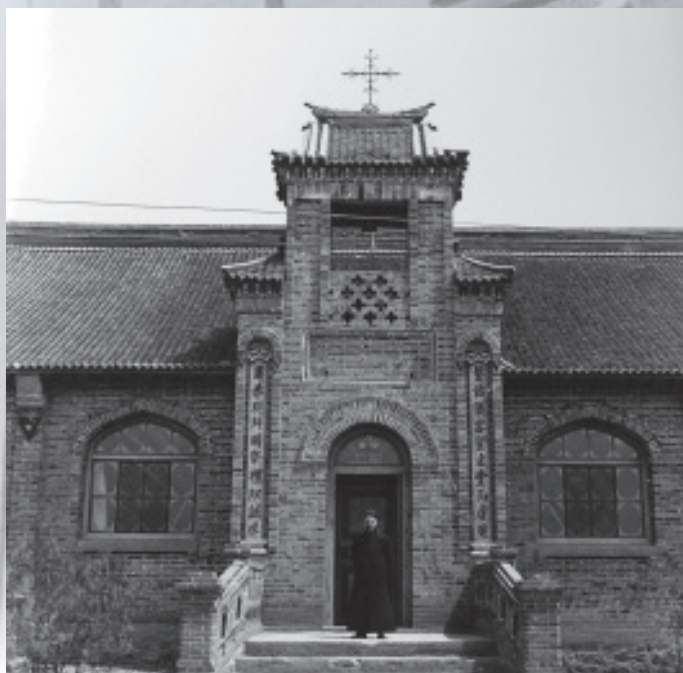
Alles wat met Binnen-Mongolië en Noord China te maken had, boeide hen!

1

2

Verdediging tegen roversbenden

Scheutisten bouwden vestingsmuren rond 236 dorpen om de bewoners te beschermen

Roversbenden ontstonden uit legers van generaals

Chinese generaals vochten onderling, met een eigen leger, om het bezit van de Chinese provincies. Dit gebeurde in 1913 ook in het bisdom Ningxia, in het deel ten Zuiden van de Grote Muur en later in heel Noord China waar Scheutisten werkzaam waren. De Chinese overheid had de toestand niet meer in handen. Overwonnen soldaten, deserteurs en huurlingen, trokken op naar het Noorden, waar ze losse groepjes vormden die vaak uitgroeiden tot roversbenden. **Militaire machthebbers en Mongoolse leiders namen soms roversbenden uit het Oosten en het Westen in dienst.** In ruil voor geld en wapens wezen ze hun een stuk land toe dat ze dan weer verlieten omdat het verarmd was. Dit maakte de streek onveilig.

Meestal vielen de rovers aan tijdens het oogstseizoen, wanneer de meeste bewoners konden genieten van een klein beetje welstand. Soms sloegen ze dan hun tenten op aan afgelegen boerderijen in de wijde vlakten. Zo waren de bewoners van de omliggende dorpen gedwongen dag en nacht paraat te zijn om zich te verdedigen. Markten, dorpen, boerderijen, niets of niemand kon ontsnappen aan hun rooftochten. Verlaten gehuchten, verwoeste mijnsites, kleine landbouwbedrijfjes die totaal met de grond gelijk gemaakt waren, onvruchtbaar gemaakte akkers, waren hier lange tijd de sporen van. Soms hadden de boeren het geluk een goede oogst binnen te halen. Dankzij hun noeste arbeid en wat extra inkomsten konden ze dan iets van waarde kopen. Maar dan verschenen de rovers plots weer en pikten alles mee wat ze konden dragen.

Rovers gijzelden hun slachtoffers

Soms gijzelden de rovers ook enkele bewoners van het dorp of zelfs de Katholieke priester. Zo trachtten ze de missie te dwingen tot het betalen van losgeld. Vooral wanneer ze wapens nodig hadden of geld om opium te kopen, gingen roversbenden zo te werk. Toen **Alfons Verstraeten** (Vlierzele) in 1921 en **Jozef Mevis** (Tongeren) in 1925 gegijzeld werden, oogstten de rovers echter geen succes. In het bisdom Suiyuan werd op 26 december 1923 een bandiet die beweerde ziek te zijn binnengelaten in de kamer van **Achiel Soenen** (Poelkapelle). Zodra hij binnen was schoot hij de pater dood. In 1924 werd **Frederik Van Praet** (Leerbeek) gevangen genomen door de troepen van de twee bendeleiders, Su Yu-sheng en Zhao Yu Luo. Enkele weken na zijn bevrijding overleed hij aan uitputting als gevolg van zijn gevangenschap. Het jaar daarop werd **Maurits De Clippele** (Aalst) door een roversbende ontvoerd, en meegenomen op een 2-maand-en-half durende trektocht. In augustus 1926 sneuvelde **Kamiel Ruyffelaert** (Eine) tijdens een vuurgevecht, en in 1927 overkwam **Leo Van Den Bossche** (Opbrakel) en **Joseph Wang** (Bisdom Ningxia) hetzelfde. Het aantal geplunderde dorpen en ontvoerde, gefolterde bewoners was niet te tellen.

De bewoners zagen zich genoodzaakt een keuze te maken: zich verdedigen of ten onder gaan. **Christelijke dorpen en hun missionarissen kozen er voor om zich te verdedigen.** Over gans het missiegebied werden verdedigingsmuren gebouwd rond de grootste dorpen om deze te beschermen tegen aanvallen van buitenaf. Het was hoog tijd.

Bouw van verdedigingsmuren

In een kwarteeuw heeft de Katholieke missie in Noord China – de priesters samen met de gelovigen – rond 236 dorpen versterkingen gebouwd. Meestal waren het grote verdedigingsmuren met aanpalende forten, in onvervalste Vauban-stijl. De stevige muren beschermden het dorp, de kerk, de bijgebouwen, de schuren, waterputten en veeweiden. Landbouwers die buiten de muren woonden konden hier, in tijd van nood, een veilig onderkomen vinden.

De oudste delen van de versterking van **Xiaoqiaoban** (het kleine brugje) dateren uit 1895. Dankzij die muur werden de aanvallen van 2000 Bokkers afgeslagen die van 9 augustus tot 29 september 1900 het dorp omsingelden terwijl **Alfons Bermyn** (Sint Pauwels) zich samen met honderden Christenen in het dorp schuilhield. De omwallingen werden nog vergroot en versterkt in 1917. De vestingsmuur rond het dorp vormde een rechthoek van 250 meter op 150 meter: muren van 6 meter hoog met een basis van 5 à 6 meter breedte.

Een netwerk van boodschappers en uitkijktorens dat zich uitstreckte over honderden kilometer, waarschuwde de Christelijke dorpen wanneer er onraad dreigde en waar de roversbenden zich op dat moment bevonden. Wanneer een bende rovers op drie dagen afstand was, werd het dorp al **gealarmeerd**. Van zodra de bandieten op twee dagen afstand waren, werd het dorp **in staat van paraatheid** gebracht, en als ze op één dag waren was het dorp **in staat van verdediging**. In het bisdom Ningxia waren vijf dorpen versterkt over een afstand van 150 km. Telkens er alarm was, boden deze dorpen ook bescherming aan de bewoners van kleinere dorpen uit de omtrek die naar de versterkte dorpen vluchtten. Dit gebeurde bijvoorbeeld wanneer men bekende roversbenden op een afstand wilde houden, zoals **de bende van Lu Zhan-gui, 3000 man en 3500 paarden sterk**. Elk jaar opnieuw, vervulden de versterkingen hun verdedigende rol.

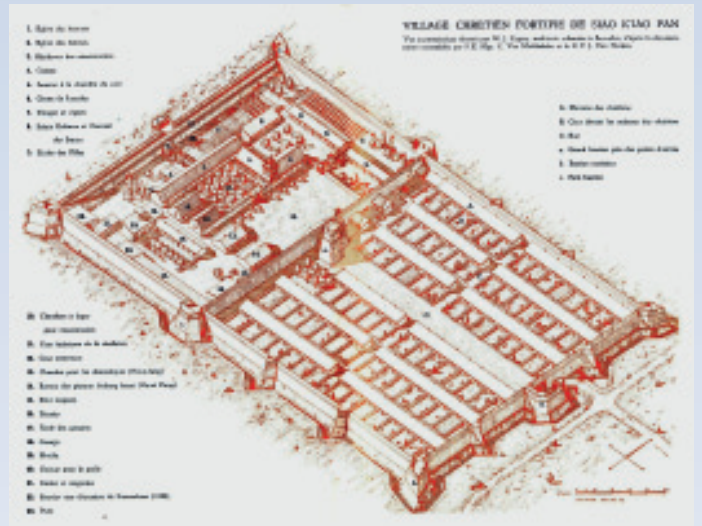
Bewapening en munitie vinden was een groot probleem

Het was ook niet eenvoudig om voldoende wapens en munitie bij elkaar te krijgen voor de verdediging. Verbeelding, lokale industrie en volharding moesten zorgen voor een goed voorziene wapenkamer. Die bevatte, naast handkanonnen en haakgeweren van lokale makelij, vuurslaggeweren (die jagers op het veld gebruikten), **Albini geweren, antieke Lefauchaux pistolen, Lebel geweren, Mauser karabijnen, oude en moderne jachtgeweren en revolvers van alle kalibers**. Voor dat alles was er min of meer geschikte munitie voorzien, die zorgvuldig gesorteerd werd, geklasseerd en voorzien van etiketten.

Toch wel 20 à 40 vuurwapens waren nodig voor de verdediging van een dorp, al naar gelang de lengte van de omwalling. De volharding van de Christenen, de handwapens en het doorzicht in het doen en laten van de rovers, volstonden bijna altijd om ze op een afstand te houden. **Dag en nacht werd er gepatrouilleerd, en om de halve dag wisselden de wachters elkaar af.**

Zieke of gekwetste rovers werden steeds verzorgd

Soms naderden twee of drie rovers te voet tot aan de stadsmuren. Wanneer ze op een honderd passen van de omwalling verwijderd waren, lieten ze hun wapens achter. Ze naderden de muren en vroegen de wachters om medicijnen of verzorging van een zieke door de missionarissen. Deze verzoeken werden steeds ingewilligd, en wanneer de bandieten op een mooie dag terug in het zadel sprongen, kon iedereen de dagtaak hervatten.

Al die feiten maken duidelijk hoe onveilig het land was en hoe zowel de bevolking als de missionarissen er alles aan deden gewoon om zich te beveiligen. Die roversbenden zijn in China verdwenen naarmate de centrale regering van de Chinese Volksrepubliek meer greep kreeg op de controle en veiligheid van heel het land. Ook de omheiningmuren van de dorpen zijn verdwenen. De grote meerderheid werd afgebroken tijdens de Culturele Revolutie: 1965-75.

Scheut en China in 1862 en in 2012.

Samenwerking en dialoog

150 jaar geleden koos *Verbist voor China, maar was er niet welkom*

Mgr. Carlo Van Melckebeke
(1898-1980)

Scheut viert dit jaar zijn 150 jarig bestaan. De *Ferdinand Verbiest Stichting* – Leuven (genaamd naar de Jezuïet Ferdinand Verbiest en niet naar Theofiel Verbist) werd door Scheut opgericht in 1982 en viert uiteraard mee. De Stichting wil bij deze jubileumviering de aandacht vooral richten op het verhaal van “*Scheut in China*”: negentig jaar lang bouwden 679 Scheutisten samen met de mensen voorbij de Grote Muur mee aan de op-

bouw van een Chinese kerkgemeenschap. Hun getuigenis en de visie van Stichter Verbist inspireren Scheut en de Verbiest Stichting ook vandaag nog tot samenwerking en dialoog met Kerk en maatschappij in China.

Stichter Theofiel Verbist schreef in de constituties van zijn nieuwe congregatie dat de missionarissen van Scheut “*vooral in China*” het evangelie zouden gaan verkondigen. Dat hij in 1862 die keuze maakte was normaal. China was toen bijna een eeuw-en-half lang gesloten geweest voor missionarissen. Deze werden uit China verbannen door Keizer Kangxi nadat Rome geweigerd had de voorstellen van de Jezuïeten tot aanpassing van de liturgie goed te keuren. Nog erger was dat tussen 1840 en 1860 Engeland en nadien ook Frankrijk hun “Opium Oorlogen” uitvochten met China. De “ongelijke verdragen” die China na afloop moest ondertekenen worden vandaag nog door China beschouwd als de grootste vernedering in heel de geschiedenis van het land. Ook de Kerk werd daarin meegeleurd doordat die “ongelijke verdragen” bepaalden dat China buitenlandse missionarissen weer moest binnen laten. China deed dat maar verwelkomde hen niet. Theofiel Verbist en de Scheutisten waren in 1862 dus ook niet welkom. Zij werden beschouwd als “instrumenten van het Westers imperialisme”, een verwijt dat missionarissen zouden moeten horen tot de tijd van Mao Zedong (1949). “Imperialisme” werd later de grote beschuldiging en slogan waaronder de Kerk van China werd vervolgd tijdens de Culturele Revolutie en de reden waarom missionarissen in 1950 opnieuw uit China werden verbannen.

Priesters in Europa die zich in 1860 tot missie geroepen voelden zagen de kans om in China het evangelie te gaan verkondigen als een geschenk van God. Honderden onder hen traden binnen in missie-congregaties die in die tijd werden opgericht “speciaal voor missie in China”: in Italië, Zwitserland, Duitsland, Amerika, Canada enz. In de Lage Landen stichtte Theofiel Verbist de *Congregatie van de Missionarissen van Scheut* en hij koos dus ook voor China. Men kan zich zelfs afvragen of zonder die heropening van China in die tijd Scheut ooit wel zou gesticht zijn geweest. Een reden te meer voor Scheut om aan die keuze voor China door Stichter Verbist vandaag trouw te blijven.

Dankzij Chinese priesters en Christenen deden Scheutisten vruchtbaar werk in China

Samenwerking en dialoog begon toen al

De missionarissen waren niet welkom in China, maar wel bij de Chinese Christenen! Dat onderscheid is belangrijk! Wie de Chinese Christenen kent, hun oprecht geloof, hun vurig gebed, hun dienstbaarheid en eenvoud, begrijpt ook dat de Chinese Christenen in die tijd gewoon op priesters zaten te wachten. Het is trouwens dat oprecht geloof van de Chinese Christen gemeenschap dat de vruchtbare bodem vormde waarop die buitenlandse missionarissen degelijk werk konden verrichten ook al werden ze door het land als “imperialisten” beschouwd. De Scheutisten kwamen naar China, gemotiveerd door geloof en beziel met grote edelmoedigheid en offerzin. We lezen in hun reisverhalen hoe ze met die ingesteldheid op de boot stapten, bereid alle gevaren en ongemakken van maandenlange reizen te doorstaan om toch maar in “hun missie” te geraken. In 1889 kwam P. Indemans aan in Tianjin vanuit Europa. Hij was door zijn oversten benoemd voor de missie in Yili (Xinjiang), in het uiterste Noordwesten van China. Na een bootreis van twee maand, begon hij in februari aan een negen maand lange, vermoeiende reis van meer dan 3000 km naar Yili: dag na dag, te paard, op een kameel of met

Overnachting in de herberg

een paardenkar, overnachtend op de bedovens (kang) in de povere afspanningen langs de zandwegen in de woestijn, geplagd door vlooiën en luizen. Dat alles namen zij erbij. Zelfs voor het martelaarschap schrikten zij niet terug; sommigen verlangden er zelfs naar. Dat lezen we in al hun brieven. Het is de ontmoeting van die twee – het geloof van de Christenen met dat van de missionarissen – die leidde tot dialoog en samenwerking. Zij droeg vruchten en veroorzaakte een uitzonderlijke groei van de Kerk in China in de 19^e eeuw niettegenstaande de zeer ongunstige politieke achtergrond. Dat blijkt uit de historische feiten.

Samen met de mensen voorbij de Grote Muur bestreden zij armoede en ziekte

Precies daarover leest U een overzicht in deze en de volgende Koerier. We laten feiten en cijfers spreken en daaruit blijkt dat heel hun doen en laten getuigt van grenzeloze edelmoedigheid, offerzin en bezorgdheid voor het leven van hun mensen. Waarom anders zou Verbist opteren om zelf, en nadien zijn missionarissen, naar de armste en minst ontwikkelde streek van Noord China – de streek voorbij de Grote Muur – te trek-

ken? Waarom zouden ze daar de armste boerens gaan helpen om via een merkwaardige landbouwhervorming hun leven te verbeteren? Ze bouwden er een irrigatiesysteem uit tot grondontginning met honderden kilometers kanalen; en toen dat alles goed werkte, droeg Scheut in 1926 dit hele systeem – zonder dat er ook maar enige politieke druk was – over aan de lokale civiele overheid. Hun scholen en hospitalen stonden open voor Christenen en niet-Christenen, voor arm en rijk. Dit was zonder meer: een autonome lokale Chinese Kerk in wording, met honderden eigen Chinese priesters en vanaf de jaren 1920 met eigen bisschoppen. Nauw samenwerkend met buitenlandse missionarissen bewees die Chinese kerkgemeenschap een merkwaardige dienst aan eigen land. Het is echter een feit dat de lokale Chinese Kerk daarvoor nooit enige erkenning ontving, wel integendeel. Bij de bevrijding door Mao Zedong in 1949 werden missionarissen in gevangenis gestopt en verbannen uit China, veroordeeld als “imperialisten”. Tijdens de Culturele Revolutie werden Christenen veroordeeld als “loophonden van het Westers imperialisme”. De hele Kerk onderging dit en leed daaronder maar ze zweeg. Dat is op zich al een merkwaardig getuigenis.

In deze Koerier rapporteren we over wat de Scheutisten in Noord China gedaan hebben samen met Chinese Christenen om het bestaan van de bevolking te verbeteren. Uit die samenwerking groeiden tevens verschillende particuliere kerken (bisdommen): een indrukwekkend, aangrijpend verhaal dat deze dagen vergeten wordt.

Geen “zieltjes redders” wel mede-uitbouwers van een eigen Chinese Kerk

In plaats van het te vergeten, moeten we ons vandaag eerder door dit verhaal laten bevragen over de visie en het getuigenis van Theofiel Verbist en van de Scheutisten in China. Wat betekenen die voor ons vandaag? Sommige buitenstaanders reduceren heel die activiteit tot een vernederend “zieltjes winnen”.

Ochtendgymnastiek in het schooltje van Yang Sheng Yu

Wie echter de feiten beziet zal erkennen dat wat die missionarissen en hun Chinese vrienden realiseerden ver uitstijgt boven dat misprijzen. Scheutisten waren zich trouwens wel bewust van het imperialistisch karakter van de verdragen getekend in Beijing in 1860. Ook al was het dankzij die verdragen dat zij China binnen mochten, met de geest ervan hadden zij niets te maken en het belette hen niet zich gans hun leven in te zetten voor de verbetering van het bestaan van de bevolking.

Het enige wat voor Verbist en zijn volgelingen telde was de overtuiging diep in hun hart dat zij een waardevolle boodschap brachten die het volk ten goede zou komen “naar lichaam en ziel”. Dat was de terminologie die ze toen gebruikten. Maar zorgen voor “de ziel” alleen en niet voor “het lichaam” was voor hen ondenkbaar. De twee waren niet te scheiden. Zij zorgden gewoon voor de mensen waarmee zij als vrienden samen leefden.

Wie echter de feiten beziet zal erkennen dat wat die missionarissen en hun Chinese vrienden realiseerden ver uitstijgt boven dat misprijzen. Scheutisten waren zich trouwens wel bewust

De visie van Verbist motiveert Scheut ook vandaag om met China in dialoog te treden

Het 150 jarig jubileum van Scheut nodigt ons ook uit om een parallel te trekken tussen de visie van Verbist in 1862 en de visie van Scheut in 1982 bij de oprichting van de Verbiest Stichting Leuven. Nadat Mao Zedong overleden was (1976) stelde Deng Xiaoping China weer open voor samenwerking met het buitenland: uitwisseling op vlak van economie, technologie, wetenschap, politiek enz. Op vlak van godsdienst betekende dit dat, na de Culturele Revolutie en jaren van godsdienst vervolging, Deng Xiaoping opnieuw het principe van “vrijheid van geloof” invoerde in de grondwet van het land. Ik was toen vicaris-generaal in het generaal bestuur. Sedert het vorige kapittel (Albano 1974) werd ik gevraagd om, samen met Dries Van Coillie en Joseph Spae de evoluties betreffende China nauwkeurig te volgen. In 1980 besloten we om met enkele Scheutisten, oud-China missionarissen, te vergaderen in Hong Kong, vlak aan het “bamboe gordijn” waar iedereen toen de polsslag van China ging meten. We raadpleegden er Chinese experts en vroegen ons af: wat betekent dat voor ons, Scheutisten, als China weer open komt?

Het was voor ons overduidelijk dat het hervatten van de China-missie door buitenlandse missionarissen zoals destijds niet meer mogelijk en ook niet wenselijk was. Trouwens ook voor de Kerk was de wijze van aan “missie” te doen grondig veranderd sinds Vaticaan II. Of een lokale Kerk al of niet de hulp nodig heeft van buitenlandse missionarissen wordt vandaag niet meer beslist door de Paus – zoals vroeger – maar door de bisschoppen van elke lokale Kerk. Welnu, in 1980 verwelkomde China geen missionarissen, precies zoals in 1860. Maar juist zoals in 1862 waren de Christenen in China wel zeer vriendschappelijk tegenover hun missionarissen. Zij wensten duidelijk de vriendschap van vroeger te hernemen, al wisten ook zij heel goed dat “missie” op dezelfde wijze als vroeger niet meer mogelijk noch wenselijk was.

Een nieuwe fase, gekenmerkt door dezelfde dialoog en samenwerking

Het was ons duidelijk dat er een nieuwe kans was voor evangelisering in China; maar het kon niet de bedoeling zijn om gewoon aan te sluiten bij het verleden en de oude draad weer op te nemen. Onze Hong Kong-vergadering besloot dat Scheut aan die nieuwe openheid moest beantwoorden. Dat werd aan het generaal bestuur en later aan het kapittel voorgelegd. In antwoord daarop richtte het IXe kapittel van Scheut in 1981 een uitdrukkelijk oproep tot het nieuwe generale bestuur om deze belangrijke evolutie in China met een positief, missionair initiatief te beantwoorden.

Toen ik in 1982 in Leuven met Rector Piet De Somer en Prof. Mark Debrock van het Bureau van de Academische Raad, sprak over het voorstel om de Ferdinand Verbiest Stichting aan de KU Leuven op te richten was het antwoord positief. De Stichting maakte van meet af aan haar doelstelling duidelijk, namelijk: een nieuwe relatie uitbouwen met China en met de Kerk in China “op voet van gelijkheid en wederzijdse waardeering”. In het handboek voor de collega’s van de Stichting werd deze doelstelling klaarder omschreven met de woorden: “ver-

*Rector De Somer ontvangt
Mr. Jiang Futsung (1983)*

Ook de keuze van KULeuven als partner van de Stichting en van Ferdinand Verbiest als titel was gemotiveerd door dezelfde visie. We besloten dit nieuw initiatief te nemen niet onder de naam van “Scheut” of ook niet van Stichter “Theofiel Verbist”. Deze namen zouden in China (vooral in Binnen Mongolië) – terecht of ten onrechte – mogelijks de connotatie met de 19^e-18^e eeuw oproepen. Verbiest Stichting, opgericht door de missionarissen van Scheut, zou naar China gaan vanuit een basis aan de Katholieke Universiteit van Leuven met nadruk op academisch onderzoek en culturele uitwisseling. (Samenwerking met de Kerk kwam er later bij toen de tijd daarvoor rijp was...). Daarom ook werd de naam van de Jezuïet Ferdinand Verbiest gekozen, vermits die naam in China herinnert aan de 17^e-18^e eeuw – in China de “goede tijd” genoemd – toen ook Matteo Ricci en Adam Schall aan wetenschappelijke en culturele uitwisseling deden met China “op voet van gelijkheid en wederzijdse waardering”. Dat was ook de reden waarom als symbool van dit initiatief een kopie van de hemelglobe van Verbiest in Beijing werd vervaardigd en overgebracht naar het Verbiest Instituut aan de KULeuven (naamsestraat, 63).

*Mgr. Aloysius Jin in gesprek met
P. Dries Van Coillie en P. Michiel
Denys*

Ze werd geleid door Mgr. Michael Fu Tieshan, bisschop van Beijing, en kwam naar Leuven om een dialoog aan te gaan. Kardinaal Godfried Danneels ontving de delegatie. Dat eerste gesprek was positief en de kardinaal werd toen al uitgenodigd om naar China te gaan voor verdere dialoog. Dat was het begin van dertig jaar samenwerking en uitwisseling die zich vandaag nog in stijgende lijn verder ontwikkelen.

Scheut sluit aan bij de initiatieven van de Paus tot dialoog met China

Deze stappen van Scheut in de richting van dialoog met China sloten aan bij initiatieven die vanuit Rome al vanaf 1970 werden genomen door Paus Paulus VI kort na en in lijn met de leer van Vaticaan II. Paus Joannes Paulus II ging helemaal verder op die weg van dialoog: *we moeten daarvoor alle nodige*

trouwen wekken – dialoog – wederzijdse bevestiging in geloof”. Die woorden beschrijven de visie van Scheut op China missie in onze tijd. Ze bepalen tevens de houding die de werkwijze van de Verbiest Stichting heeft gekenmerkt van bij het begin.

structuren oprichten en alle obstakels overstijgen, zei hij in 1982 in Rome bij een herdenking van Matteo Ricci. Paus Joannes Paulus II is nooit afgeweken van de weg van dialoog, ook al waren er meerdere ogenblikken van confrontatie die aanleiding tot veroordeling hadden kunnen geven. Paus Benedictus XVI schreef een historische brief aan de Kerk in China (27 mei, 2007) waarin hij met veel doorzicht en begrip de twee onderling verdeelde kerkgemeenschappen toesprak en voor het eerst openlijk stelde dat er maar één Kerk is in China. Hij riep hen op tot onderlinge verzoening en vroeg uitdrukkelijk om dialoog aan te gaan ook met de civiele overheid. Dialoog werd zo officieel bepaald als richtinggevend voor de betrekking met China. Die officiële lijn werd nooit teruggetrokken.

Ook China verklaart zich klaar voor dialoog. Het is een zelfbewuste wereldmacht geworden die verklaart bereid te zijn in dialoog te treden met eender welk land of eender welke ideologie of godsdienst. Dat is een doorbraak.

*Kardinaal John Tong met Kard. Zen
en Aartsbisschop Savio Hon*

Maar er zijn nog wel vraagtekens die erop wijzen dat zowel China als het Vaticaan nog zoeken naar de manier om echte dialoog op gang te brengen. Wat binnen China gebeurt, bewijst dat Chinese leiders het over die dialoog, vooral dialoog met godsdiensten, niet altijd eens zijn. Het is duidelijk dat China op vlak van “vrijheid van geloof” nog een lange weg af te leggen heeft. Anderzijds tonen recente evoluties aan dat er ook binnen de Kerk verschillende houdingen en opinies bestaan over de wijze en zelfs de opportuniteit van de dialoog die Paus Benedictus XVI promoot. Maar zowel voor China als voor Rome is het duidelijk dat dialoog de enige weg is naar wederzijds begrip en duurzame samenwerking. Dit is echter een opdracht van lange duur die veel toewijding vergt. Daarvoor zijn instituten nodig die jaren lang aan die “nieuwe zending” blijven werken: gestadig, volhardend, misverstanden geduldig overstijgend. Precies daartoe wil de Verbiest Stichting al sedert 1982 bijdragen, bezielde door hetzelfde geloof als Theofiel Verbist en zijn volgelingen en aangepast aan deze tijd. Dat is de boodschap van dit rapport in deze Koerier.

De pasbenoemde Kardinaal John Tong in Hong Kong heeft, toen zijn benoeming gevierd werd, tijdens de Eucharistie openlijk verklaard dat zijn bisdom opnieuw de rol van “bridge Church” wil gaan vervullen. “We moeten naar de toekomst zien” zei de kardinaal. “Slechts via open en oprechte dialoog kunnen problemen overwonnen worden en kan voor beide zijden een win-win resultaat bekomen worden” en hij pleit voor een “rational dialogue” en voegt eraan toe: “We moeten voorzichtig en discreet te werk gaan”. Dat is een nieuw geluid komend uit Hong Kong. Het sluit aan bij de dialoog die al een tijdje gaande was. Het moedigt aan om, na de recente teleurstellingen, weer optimistisch de toekomst tegemoet te zien.

*Jerome Heyndrickx cism
Directeur
Verbiest Instituut KULeuven*

In Memoriam Paul Defever cism

Wij gedenken dankbaar Paul Defever, 20 jaar lang econoom van het Verbiest Instituut KULeuven.

Paul werd geboren in 1931 als oudste zoon van Dokter Defever in Langemark. Na hem volgden nog negen broers en zussen. In 1950 trad Paul binnen in Scheut en werd voor Indonesië bestemd. Maar na zijn priesterwijding kon Paul niet vertrekken naar Indonesië, omdat het in die tijd moeilijk was om een visum te bekomen. Op 1 oktober 1957 vertrok hij samen met 12 Scheutisten per boot vanuit Marseille. Negen ervan, waaronder Paul, reisden naar de Filippijnen en drie naar Taiwan. Na 2 jaar parochiewerk in Baguio kreeg Paul zijn visum voor Indonesië. Hij werd er leraar op het Klein Seminarie van Makassar (Ujungpandang) en nadien medepastoor in de parochie van de kathedraal. Na zijn eerste verlof, in 1966, is Paul terug naar de Filipijnen gegaan. Daar studeerde hij sociologie in het Asian Social Institute, leerde Tagaals en was werkzaam in de pastoraal in de grote parochie van Paco in Manila. Vanaf 1983 was hij gedurende acht jaar medewerker van de provinciale econoom.

Ik vergeet nooit de dag toen Paul in 1991, pas terug uit de Filippijnen, me in de Vlamingenstraat in Leuven kwam bezoeken. Hij vertelde me dat zijn opdracht in de Filippijnen tot een einde gekomen was. Ik moest er niet lang over nadenken om Paul uit te nodigen om bij de Stichting econoom te worden. We kenden elkaar goed. Zeven jaar waren we samen geweest tijdens de vorming en nog twee jaar in Parijs tijdens studies aan het Institut Catholique (van 1964 tot 66). Paul nam mijn voorstel aan. We hebben twintig jaar samen gewerkt aan ons missieproject: de Ferdinand Verbiest Stichting en de nieuwe China missie. Het was een uitdaging met moeilijke, ja kritieke momenten. Maar, gesteund door ons bestuur geloofden we er honderd procent in. De Verbiest Stichting was immers missionair, volledig in lijn met het charisma van Scheut en aangepast aan onze tijd. De inbreng en steun van Paul al die jaren is daarin cruciaal en bepalend geweest. We aanzien hem als mede-oprichter van de Stichting. En dat men hem ondertussen na twintig jaar nog niet vergeten is in de Filippijnen, bleek kort na zijn overlijden toen een vriend van Paul me schreef: *We zullen hem missen voor zijn vriendschap, zijn gevoel voor humor en ironie, zijn brede interesse en analyse over zoveel maatschappelijke ontwikkelingen hier en ginds....*

Paul was een missionaris die gestadig op zoek was naar een zinvolle beleving van het Christelijk geloof vandaag. Vanuit zijn geloof kende hij wel de Weg, de Waarheid en het Leven. Maar hij was een zoeker, een studax die steeds meer wilde weten over die weg, die waarheid en het leven. Paul las veel. Alle actuele problemen in dat verband interesseerden hem zowel wat betreft Kerk, cultuur, wetenschap en politiek; maar meest van al nog Heilige Schrift en Theologie. Tot laat in de avond, soms heel de nacht door, las hij daarover de meest recente werken. Veelal met wat klassieke muziek op de achtergrond

want daar hield hij van. Daarna wisselde hij graag van gedachten over wat hij gelezen had. Paul wilde andere opinies horen. Hij was een zoeker die wat hij las kritisch overdacht en besprak. Hij was niet alleen een kritisch denker; hij kon ook heel kritische opinies uitdrukken over mensen en situaties, vrank en vrij. Dat is eigen aan mensen die zoeken en voortdurend streven naar het betere.

Toen hij 75 was is Paul aan de universiteit in Leuven nog les gaan volgen van theologie, van Heilige Schrift en zelfs van Grieks om de psalmen beter te begrijpen want de vertaling van sommige psalmen in het brevier vond hij maar niets. Dat ergerde hem soms en hij deed dan maar zijn gebedenboek dicht en sloot z'n ogen. Hij wilde over dit alles de opinie horen van professoren en experts. Paul verplichtte zichzelf om ook examen af te leggen over de lessen die hij volgde. Hij heeft ons nooit meegedeeld hoeveel punten hij haalde en als 'vrije student' werd zijn uitslag nooit op proclamaties vermeld; maar ik vernam wel vertrouwelijk van iemand in theologie dat Paul hoge punten scoorde.

Paul heeft veel gewerkt, hard en ook graag gewerkt. Daarbij was Paul in de Verbiest Stichting niet gewoon een collega, maar een vriend van alle collega's en van de leden van het bestuur. Twintig jaar lang was hij onze econoom. Maar econoom zijn was voor hem veel meer dan centen tellen en financiële rapporten maken. Hij stond altijd klaar om dienst te bewijzen: boodschappen en aankopen te doen voor de collega's; mensen met de wagen weg te brengen of af te halen, op elk moment van de dag, zelfs van de nacht. Toen we het zilveren jubileum van de Stichting vierden, kenden we hem de gouden medaille van de dienstbaarheid toe. Overal waar Paul kwam, kende men hem, want hij kwam overal binnen met een kwinkslag of een mop en toen hij wegging had hij weeral iemand wel gezind gemaakt. Ga maar in burelen van de KULeuven of in de bank, vernoem er de naam Paul Defever en de gezichten van de mensen klaren op met een glimlach. Zo heeft Paul voor de Stichting veel vrienden gemaakt. Dat was zijn leven. Tevens was Paul zeer gehecht aan zijn familie. Hij genoot als geen ander van de dagen in Langemark, in Gent of elders op bezoek bij broers en zusters tijdens de weekends en op feestdagen.

Zijn ziekte is voor hem een lange zware weg geworden. Zijn suikerziekte kende hij al lang en hij volgde nauwgezet zijn toestand, dankzij eigen studie. Die interesse had hij wellicht van thuis uit meegekregen. Hij wist dus heel goed wat er gebeurde toen men hem in mei verleden jaar naar Gasthuisberg bracht. Maar niemand, ook Paul niet, had toen voorzien dat hij aan zo een lange, zware weg begon: zes maanden in Gasthuisberg, bijna gestadig in intensieve zorgen. Wel genoot hij ook daar van de dagelijkse bezoeken van de confraters en van

zijn broers en zusters die er niet tegenop zagen om van heel ver hem te komen bezoeken. De viering van zijn 80^e verjaardag werd nog een memorabel feest toen familie, confraters en Chinese vrienden met bloemen kwamen. Paul genoot ervan toen we allemaal samen met het glas champagne in de hand, het Happy Birthday zongen.

Vrij kort daarna werd Paul zelfs uit Gasthuisberg ontslagen. Hij was optimistisch en zijn gestadige vooruitgang bevestigde dat optimisme. Iedereen geloofde er weer in, ook de confraters en verplegers in het huis van Scheut in Torhout. De broers en zusters genoten opnieuw samen met Paul van Kerst en Nieuwjaar. Paul zelf maakte nieuwe plannen. Hij knoopte al opnieuw aan bij het werk van de Stichting. Via email zocht hij mee op internet naar zinvolle documentatie en nieuwsberichten die we nodig hadden. Maar dat is dan plotseling af-

gebroken toen hij, vrij onverwacht, op een nacht terug naar de spoeddienst en de intensieve zorgen in Torhout werd overgebracht. En dan is het vlug gegaan. Paul heeft wel op heel bewuste en zinvolle wijze kunnen afscheid nemen van confraters, van familie en van mensen uit de Stichting. Zijn zoektocht kwam ten einde en zo is hij dan rustig bij de Heer gegaan.

Paul Defever had de merkwaardige gave om met mensen om te gaan. Vrienden maken was zijn charisma, en tevens was hij begaan met Kerk en maatschappij. Hij aanzag het als zijn zending en in die zending is hij gelukt. Kan het mooier als men dat kan zeggen in een terugblik op het leven van een missionaris? We zijn hem dankbaar om dit getuigenis.

"Rusteloos is mijn hart, totdat het rust vindt in U" schreef Sint Augustinus. Dat zouden ook woorden kunnen zijn van Paul Defever: missionaris, eeuwige strever en onrustige zoeker naar klaarheid over de Weg, de Waarheid en het Leven. We bidden samen voor hem, dat hij die klaarheid en rust moge vinden bij de Heer. Vriend Paul, rust nu maar in vrede. Dit hebben we Paul ook gewenst tijdens onze herdenking in de Chinese liturgie van het Chinees College te Leuven.

Jerome Heyndrickx

Kardinaal Tong: maak van Hong Kong een 'brugkerk' naar China

Elk jaar krijgen duizenden inwoners van het Chinese vasteland de toestemming om Hong Kong, een gebied met "speciale status", te bezoeken. Kardinaal John Tong ziet hierin een kans voor het bisdom Hong Kong om de hand te reiken naar zowel de "officiële" als de "ondergrondse" kerkgemeenschappen, en de dialoog tussen de communistische autoriteiten en het Vaticaan te versoepelen. Beide partijen leken de voorbije jaren meer naar elkaar toe te groeien, maar na een reeks bisschoppelijke wijdingen van de Patriottische Vereniging, zonder toestemming van Rome, daalde de relatie weer tot onder het vriespunt.

Beide partijen doen nu moeite om hun relatie terug op het goede spoor te krijgen. "Ik hoop dat beide kanten geduld uitoefenen, zich ontvankelijk opstellen, en naar elkaar luisteren om een diepere en meer vruchtbare dialoog op te bouwen", zei Kardinaal Tong. "Dat is wat we nodig hebben."

In een interview van 13 maart 2012 langs de website *Vatican Insider*, stelde Kardinaal Tong dat er moet onderzocht worden hoe de dialoog tussen Beijing en Rome stand kan houden, en dat er nog steeds "win-win" oplossingen zijn. Hij opperde nogmaals zijn idee om Hong Kong als "brugkerk" in te schakelen, om zo de kerkgemeenschap op het vasteland te helpen met de vorming van priesters, het bevorderen van verzoening, en volledige eenheid met de universele kerkgemeenschap. Kardinaal Tong werd in februari opgenomen in het kardinaalscollege.

"China krijgt een steeds belangrijkere rol toebedeeld op internationaal vlak". Deze invloed moet, zo stelt Kardinaal Tong, aangewend worden om een open dialoog met het Vaticaan aan te gaan. "Het is tijd dat Beijing internationale waarden leert

appreciëren... China zal op lange termijn grondige veranderingen ondergaan".

Kardinaal Tong gaf aan de Chinese overheid de boodschap mee "te geloven dat onze Katholieke Kerk aan elk van haar leden vraagt om patriottisch te zijn, om zijn of haar land lief te hebben". Hij zei: "Ik wil aan de overheid vragen om Katholieke gelovigen te vertrouwen, zodat wanneer ze echte vrijheid genieten, ze ook kunnen bijdragen tot de welvaart van hun land, zodat China en de Chinese regering een betere reputatie zouden kunnen genieten over gans de wereld. Dat zou een echte 'win-win' situatie zijn voor de Chinese overheid, voor het land zelf en ook voor de Katholieken in China."

Dat de situatie van de Chinese Katholieke Kerk er op zou vooruitgaan, wil niet zeggen dat er geen rol meer is weggelegd voor de Patriottische Associatie. "Ze kunnen ingezet worden als de vertegenwoordigers, of als leden van sociale agentschappen" zei hij. "Zoals bij liefdadigheidsinstellingen, die onder leiding staan van de lokale bisschoppen. Dat zou een mogelijke oplossing zijn voor hen. Maar ik weet niet of ze dat zouden aanvaarden."

Kardinaal Tong stelde ook nog dat een verbeterde vorming kan bijdragen tot het beëindigen van het conflict tussen de Chinese autoriteiten en het Vaticaan over het benoemen van bisschoppen. Een degelijke opleiding zou kandidaten creëren die beide zijden aanvaardbaar vinden, of kan kandidaten voor het bisschopsambt afleveren, die meer bereid en spiritueel voorzien zijn om de druk van Beijing te weerstaan. "Ik denk dat de Heilige Stoel het voorbije jaar in een hoek werd geduwd", stelde Kardinaal Tong, verwijzend naar een reeks onwettige wijdingen. Het belangrijkste blijft de preventieve vorming, en dit moeten we benadrukken.

Kardinaal John Tong

America Magazine

Meer gebed, reflectie en actie in het nieuwe jaar, na 150 jaar evangelisatie in Taiwan

In een editoriaal met de titel "Let's move forward in 2012", riep *Catholic Weekly*, het wekelijkse nieuwsbericht van het Aartsbisdom Taipei in Taiwan, gelovigen op om meer te bidden, dieper na te denken en meer actie te ondernemen in het nieuwe jaar, opdat "de Kerk steeds het licht en het zout mag blijven, zodat iedereen zou kunnen transformeren in het licht dat leidt tot Christus".

De tekst stelt: "Dankzij hernieuwde kracht en missionaire inzet, die werd geput uit de viering van 150 jaar missionering in Taiwan, en dankzij het voorbeeld van de grote Kardinaal Paul Shan, voelen we ons vervuld van Gods genade."

Volgens de statistieken van het "Catholic Church Directory Taiwan 2010" uitgegeven door de regionale bisschopsconferentie van Taiwan, telt de kerkgemeenschap vandaag 299.938 gelovigen (op een bevolking van 23.224.912 inwoners) met 15 bisschoppen, 682 priesters (259 diocesane en 423 religieuzen), 93 broeders (33 lokale, 60 buitenlandse) en 1.053 vrouwelijke religieuzen (775 Chinese en 278 buitenlandse). Men kan rekenen op twee grootseminaries met 65 seminaristen en een kleinseminarie met 21 studenten, op 321 catechisten, in 51 decanaten, 378 parochies en 348 missieposten. De Kerk beheert 5 colleges en universiteiten, met 44.976 studenten, 1 school waar leken theologie kunnen studeren, 2 taalinstututen met samen 1.577 studenten, 4 beroepsscholen met 3.321 studenten, 29 middelbare scholen met 61.510 studenten, 11 lagere scholen met 8.287 leerlingen, 167 kindertuinen met 14.969 kinde-

Het Kardinaal Tien Hospitaal in Taipei

ren. De Katholieke gemeenschap beschikt ook over een aantal belangrijke mediakanalen: 8 uitgeverijen, 2 weekbladen, 17 maandbladen en 2 radiostations. Ook op caritatief gebied staat de Kerk sterk. Men beschikt over 10 hospitalen, met in totaal 2.665.377 patiënten, 7 klinieken waar 34.024 mensen verzorgd worden, 15 weeshuizen waar 917 kinderen verblijven, 20 verpleeghuizen waar in totaal 6.288 mensen verblijven die langdurige zorg nodig hebben, en 4 verzorgingscentra voor vrouwen en inheemse gezinnen met 7.500 gasten.

Agenzia Fides 16/01/2012

15-Daagse Chinareis bij de viering van 150 jaar Scheut. "In de voetstappen van de Scheutisten"

In het kader van de viering van 150 jaar Scheut, organiseert het Verbiest Instituut KULeuven een Chinareis, in samenwerking met reisagentschap Carlson-Wagonlit: een toeristisch bezoek aan grote steden en een reis doorheen Binnen-Mongolië, waar Scheutisten leefden en te paard hun missies bezochten. We bidden er bij de graven van sommigen van de 250 Scheutisten die daar begraven liggen. Het programma van de reis, die zal doorgaan met een Engelstalige gids, ziet er als volgt uit:

13 september: Vertrek te Brussel

14 september: Aankomst in Beijing en transfer naar het hotel. Na het middagmaal bezoeken we het Tian An Menplein en een aantal andere toeristische bezienswaardigheden, als de tijd het toelaat

15 september: In de voormiddag brengen we een bezoek aan de graftombes van Matteo Ricci, Adam Schall von Bell en Ferdinand Verbiest. We brengen tevens een bezoek aan het oude observatorium waar F. Verbiest werkte. In de namiddag bezoeken we de Temple of Heaven. 's Avonds staat er Beijing-eend op het menu.

16 september: We vieren de eucharistie in de Noorderkathedraal van Beijing.

Groepsfoto van de Chinareis in 2008, bij de Noorderkathedraal (Beitang), in Beijing.

In de namiddag gaat het naar het Keizerlijk Paleis.

17 september: Met de bus gaan we naar Chengde, met een tussenstop in Laohugou (de Tijgervallei), waar we graven van Scheutisten bezoeken op het kerkhof. We vieren er de liturgie met de lokale geloofsgemeenschap.

18 september: In de voormiddag is een bezoek aan het Keizerlijk Zomerverblijf gepland. Na de middag bezoeken we het Tibetaanse Bodala paleis. 's Avonds bezoeken we de nieuwe kerk van Chengde.

19 september: We nemen 's morgens de bus richting Badaling, waar we de Grote Muur bezichtigen. 's Namiddags rijden we verder naar Chongli County (Xiwanzi, de oudste missie van Scheut).

20 september: Vandaag brengen we in de voormiddag een bezoek aan een aantal begraafplaatsen van Scheutisten in Xiwanzi, in de namiddag bezoeken we een missie in de nabijheid. De katholieke gemeenschap van Xiwanzi is niet officieel erkend.

21 september: Via 2 belangrijke missies van Scheut, Zhangbei en Shangyi, gaat het per bus naar het bisdom Jining.

22 september: We vieren de eucharistie met Bp. Liu en ontmoeten er de gelovigen en de priesters. We brengen een bezoekje aan Meiguiyingzi, Wang Ai Village. Hierna rijden we verder naar het bisdom Hohhot (Suiyuan).

23 september: We vieren de zondagse eucharistie met Bp. Meng en ontmoeten de christenen, priesters en religieuzen. We bezoeken de gebouwen van het vroegere seminarie en het katholieke hospitaal. Na de middag rijden we verder naar Siziwangqi in de Mongoolse steppe.

24 september: 's Ochtends keren we terug naar Hohhot en van daar nemen we het vliegtuig naar Xi'an.

25 september: In Xi'an zijn er bezoeken aan het provinciaal museum, het Stèle-museum en stadsmuur gepland. 's Avonds kan u genieten van een Tang dansvoorstelling.

26 september: In de voormiddag gaan we naar het Qin Shi Huang museum, en stellen we u de wereldberoemde Terra Cotta soldaten voor. Na het middagmaal bezoeken we een lokale Moslimtempel en de pittoreske straatmarkt. 's Avonds staat er een heerlijk dumpling-buffet op het menu!

27 september: 's Ochtends nemen we het vliegtuig terug naar Beijing. Na de middag tot in de avond is er tijd om te winkelen. Na het avondmaal vertrekken we naar het vliegveld.

28 september: Aankomst in Brussel.

Voor deze boeiende rondreis, betaalt u € 2.300. Dit is de prijs voor een tweepersoonskamer, indien u een eenspersoonskamer wenst, komt hier een toeslag van € 400 bij. In deze prijs zit geen verzekering inbegrepen.

Vóór het vertrek wordt een voorbereidingsbijeenkomst georganiseerd in Leuven met een inleiding over de congregatie van Scheut, en hun activiteiten in China. Het reisprogramma wordt besproken. Daarnaast komen er praktische zaken aan bod en kan u er uiteraard ook uw vragen stellen.

Méér informatie?

Indien u wil deelnemen aan de reis, of nog meer informatie wenst, dan kunt u ons bereiken via:

Secretariaat Verbiest Instituut
Naamsestraat 63/4018
3000 Leuven
Tel: 016/32.43.50
E-mail: verbiest.inst@fvi.kuleuven.be

Gebedsdag met de kerk van China

In mei komen de Chinese katholieken massaal samen op de Sheshanberg om er de maagd Maria, toevlucht van de Christenen, te vereren. In de brief die Paus Benedictus XVI richtte aan de katholieken van China, riep hij daarom de 24e mei uit tot "een gelegenheid voor Katholieken over de hele wereld om zich in gebed te verenigen met de Kerk in China".

Als antwoord op deze oproep, nodigt de Fraternité d'Eglise Liège-Chine u uit op:

**De gebedsdag met de Kerk van China
bij Notre Dame de Banneux,
op zondag 20 mei 2012**

10u: ontvangst in de Kapel van het Heilige Sacrament

11u15: Eucharistieviering in de Kapel van de Boodschap

In de namiddag bidden we aan de Kapel van de Verschijning, aan de Bron, en aan de gedenksteen van de Fraternité Liège-Chine.

Op 35 km. ten zuiden van Shanghai, op de top van de Sheshanberg, rijst een basiliek op. Boven op de toren staat een bronzen beeld van Onze-Lieve-Vrouw, die het Kindje Jezus boven haar hoofd houdt, terwijl deze de armen opent om de zegen te geven.

Van alle kanten van China stromen gelovigen, jong en oud, massaal toe. Ze beklimmen de berg om Maria, de "Hulp van de Christenen", te vereren en haar bescherming in te roepen.

In Banneux, op 25 kilometer van Luik, verscheen Maria in 1933 aan een klein meisje, onder de naam "Maagd van de Armen". Ze leidde het meisje naar een bron "voorbehouden aan alle naties".

Sinds dan stromen van alle landen de pelgrims toe. Uit het verre China kwam in Banneux de eerste bisschop aan, Mgr. Joseph Fan Heng'an, uit het bisdom Jining. Hij kwam terug van Rome, waar hij, dankzij de inspanningen van Vincent Lebbe, de bisschopswijding had ontvangen.

P. François Dabin

Studenten van het Verbiest Instituut te Banneux bij de gedenksteen van de Fraternité Liège-Chine

Forum Verbiest : over het christendom in China tijdens de 19de en 20e eeuw.

De Verbiest stichting organiseerde tot dusver 10 Internationale Symposia over "De Geschiedenis van de Katholieke Kerk in China". Tijdens deze symposia worden alle papers gepresenteerd in het Engels. Scholars mogen er papers presenteren die verschillende periodes in de geschiedenis van de Kerk in China behandelen. Het 11de Verbiest Symposium gaat door in Leuven, van 4 tot 7 september 2012.

Het **Verbiest Forum** is een nieuw initiatief, waar slechts een beperkt aantal onderzoekers op uitgenodigd worden. Papers worden gepresenteerd, en bediscussieerd in het Frans, en de onderwerpen beperken zich tot de 19de en de 20^e eeuw. Het doel van het Verbiest Forum is om academici, gespecialiseerd in de 19de en 20^e eeuwse geschiedenis van China, samen te brengen en dialoog op gang te brengen. Om deze uitwisseling zo vlot mogelijk te laten verlopen, werd ervoor gekozen om deelnemers uit te nodigen die dezelfde taal spreken. Na een aantal maanden voorbereiding, ging op 3 en 4 april het eerste Forum door, in de foyer van het Verbiest Instituut. 7 deelnemers presenteerden er hun paper, drie toeschouwers namen deel aan de debatten.

De deelnemers waren:

- Bernadette TRUCHET : *Jésuites entre imaginaire et réalité: la 1ère génération de la Nouvelle Compagnie en Chine.*
- Jean-Paul WIEST : *La Chine et les Chinois du XIXe siècle vus à travers le Kaléidoscope des "revenants" de Chang-hai.*
- François de SESMAISONS : *Présence catholique à la fin des Qing et sous la 1ère République en compagnie de Mgr de Guébriant des MEP (1883-1935).*

- Claude PRUDHOMME : *La papauté face à l'échec de la mission en Chine des années 1840 aux années 1930 : diagnostics et remèdes.*
- CHEN Tsung-ming : *Les réactions des autorités chinoises face au protectorat religieux français au cours du XIXe siècle.*
- Isabelle LANDRY-DERON : *Nouvelles pratiques de recherche dans les archives confessionnelles (19e-20e siècles).*
- Olivier SIBRE : *Etapas, conditions et obstacles à l'établissement de relations diplomatiques entre le Saint-Siège et la Chine, depuis la fin du XIXe siècle jusqu'à l'expulsion de Mgr Riberi (1951).*

De reacties van de deelnemers waren zeer positief. Na een herziening en aanvulling van de gepresenteerde papers, zal het Verbiest Instituut instaan voor de editing en publicatie van de Forumakten.

Wat is de Ferdinand Verbiest Stichting? Wat doet ze?

- **CICM (de congregatie van de missionarissen van Scheut)** werd in 1862 gesticht door **Theofiel Verbist** (Antwerpen). Tussen 1865 en 1955 werkten 679 Scheutisten in Noord China: in Binnen Mongolië, Jehol, Datong, Ningxia, Xinjiang, Qinghai. Zij evangeliseerden, bouwden scholen, hospitalen en ontwikkelden de landbouw. Sommige Scheutisten werden wereldberoemd door hun onderzoek over Chinese en Mongoolse taal en cultuur. Nadat ze na 1949 door Mao Zedong uit China verbannen waren, openden ze missies in Taiwan, Hong Kong, Singapore en later in de Republiek Mongolië.
- Toen China zich weer opende voor samenwerking met het Westen richtte Scheut in 1982 samen met de Katholieke Universiteit Leuven de **Ferdinand Verbiest Stichting** op, genoemd naar de beroemde 17^e eeuwse Belgische Jezuïet missionaris, astronoom en tevens leraar van Keizer Kangxi. **Kardinaal G. Danneels (Mechelen) is voorzitter van de Stichting**. Leden van het bestuur vertegenwoordigen missionaire congregaties: Scheut, de Franciscanen, de Broeders van Liefde.
- De Verbiest Stichting wil een nieuwe relatie ontwikkelen met de Kerk in China. In lijn met de eeuwenoude samenwerking van missionarissen uit de Lage Landen met China wil zij eigentijdse samenwerking bevorderen tussen de lokale Kerk van België en die van China op voet van gelijkheid en wederzijdse waardering.
- De Stichting sponsort de activiteiten van het **Verbiest Instituut KULeuven** (Naamsestraat 63, bus 4018, 3000 Leuven), het **Chinees College te Leuven** (Kard. Mercierplein 3) en het **Verbiest Instituut in Taipei**. Via deze instituten wil de Stichting onderzoek over de geschiedenis van de Kerk in China en ook pastorale samenwerking met de Kerk in China ontwikkelen.
- De meest doeltreffende manier om de Kerk in China te steunen is te **investeren in vorming van kerkbedienaars**. De Stichting biedt daartoe studiebeurzen aan voor de vorming van priesters, religieuzen en ook leken. Daarbij gaat de voorkeur naar vorming binnen China, ook aan hogere Chinese instituten. Maar er worden ook priesters, religieuzen en le-

ken uitgenodigd om in het buitenland een gespecialiseerde vorming te ontvangen. Zij worden verwacht na hun studies naar China terug te keren om er hun eigen Kerk te dienen. Collega's van de Stichting zijn in direct contact met bisdommen en religieuze gemeenschappen in China. Zij zorgen ervoor dat de geldelijke steun goed wordt gebruikt.

- De Stichting antwoordt ook positief op aanvragen tot steun aan **(kleine) ontwikkelingsprojecten** in bisdommen van Noordwest China: Gansu, Qinghai, Binnen Mongolie, Ningxia enz.
- Geldelijke steun kan gestort worden op:
Ferdinand Verbiest Stichting, Kard. Mercierplein, 3, 3000 Leuven, bankrekening: 735-0183437-95 (KBC Bank NV, Mgr. Ladeuzeplein, 19, 3000 Leuven, België. BIC: KREDBEBB, IBAN: BE76 7350 1834 3795). Desgewenst kunt U persoonlijk contact nemen met Jeroom Heyndrickx, tel: 016-237608, email: jeroomh@gmail.com

- Indien u een **fiscaal attest** wenst voor een storting van meer dan 30 euro, dient u volgend rekeningnummer te gebruiken: 000-0901974-68 (IBAN: BE82 0000 9019 7468, BIC: BPOTBEB1 van Scheut-Ontwikkelingssamenwerking, Ninoofsesteenweg 548, 1070 Brussel.

Bij storting op deze rekening dient u bij de "mededeling" een project aan te duiden:

- 1) 06.086.001: Samenbundeling van een aantal noden i.v.m. onderwijs in Noordwest China.
Promotor: Jeroom Heyndrickx
- 2) 06.086.002: Uitbouw van gezondheidszorg door de bouw van sanitaire voorzieningen en kleine klinieken in het noorden van China.
Promotor: Frans De Ridder
- 3) 06.086.003: Voor het project ter bescherming van vrouwen tegen geweld in de provincie Hubei, China.
Promotor: Patrick Taveirne

Logboek

September

Alex brengt een bezoek aan de Aartsbisschoppelijke archieven te Mechelen.

Op 22 september komt P. Bosco Mu aan in Leuven. Hij zal het predoc jaar theologie volgen, om daarna aan een doctoraat te beginnen.

Oktober

Van 5 tot 8 oktober, woont Alex in Macerata, Italië een symposium bij aan het Centro Studio Li Madou over de geschiedenis van de Katholieke Kerk in China.

Op 19 en 20 oktober neemt Noël in Lissabon deel aan de conferentie "Jesuit Libraries in Macao before the suppression".

November

Op 10 november komt Thomas Jia Shaoheng aan in Leuven, waar hij zal starten met de Masteropleiding theologie.

Alex bezoekt de archieven van de Academia Historica in Taiwan.

December

Op 1 december bezoekt een delegatie van de Academy of Social Sciences van Shanghai het Instituut. Cheryl en Pieter geven hen een inleiding op onze activiteiten en een overzicht van onze publicaties en wetenschappelijke activiteiten.

Alex bezoekt het bureau in Taipei, en bespreekt er de komende publicaties en onderzoeksprojecten.

Januari

Op 25 januari ontvingen we een delegatie van Monumenta Serica, Duitsland

Februari

Op 16 en 17 februari woont Noël in Florence een conferentie bij, georganiseerd door het "European Institute" over "Catholic Countries and Book Distribution". Hij brengt er een bijdrage over "Western Books in the China-mission (17th-18th century) at the Basis of the Spiritual, Pastoral and Scholarly Missionary Work".

Studenten van het Chinees College in Leuven vierden Chinees Nieuwjaar

Verbiest
懷仁之驛 **koerier**

Secretariaat:
Pieter Ackerman
Naamsestraat 63, bus 4018
3000 Leuven
Tel.: 016/32.43.50
Fax: 016/32.44.55
Pieter.Ackerman@fvi.kuleuven.be
<http://www.kuleuven.be/verbiest>

Redactie van dit nummer
Jeroom Heyndrickx, Pieter Ackerman

Verantwoordelijke uitgever:
J. Heyndrickx, F. Verbiest Instituut
Naamsestraat 63, bus 4018, 3000 Leuven